

Marianne Gaardens prædiken ved Folketingets åbningsgudstjeneste

Taler

Marianne Gaarden
Biskop over Lolland-Falsters
Stift

Dato

5. oktober 2021

Sted

Christiansborg Slotskirke

Apostlen Paulus skriver i sit første brev til korintherne:

For ligesom legemet er en enhed, selv om det har mange lemmer, og alle legemets lemmer, så mange som de er, dog danner ét legeme, sådan er det også med Kristus.

For vi er alle blevet døbt med én ånd til at være ét legeme, hvad enten vi er jøder eller grækere, trælle eller frie, og vi har alle fået én ånd at drikke.

Et legeme består heller ikke kun af én del, men af mange.

Siger foden:

»Jeg er ikke hånd, altså hører jeg ikke til legemet,«
er den dog alligevel en del af legemet,

og siger øret:

»Jeg er ikke øje, altså hører jeg ikke til legemet,«
er det dog ligefuldt en del af legemet.

Var hele legemet øje, hvad blev der så af hørelsen?

Og var det hele hørelse, hvad blev der så af lugtesansen?

Gud har nu engang givet hver enkelt del dens plads på legemet, som han ville det.

Hvis det hele kun var én legemsdel,

hvad blev der så af legemet?

Men nu er der mange lemmer, men ét legeme.¹

Amen

Sommeren er forbi, og regn og rusk varsler efterårets komme.

Læner man hovedet tilbage, kan man på denne tid af året se de mest fascinerende V-formationer på himlen.

Det er trækfuglene, der samles og flyver sydpå i store flokke, hvor de skiftes til at flyve forrest med henholdsvis en højre og en venstre flanke efter sig.

Forskning viser, at V-formen sikrer, at den foran-flyvende fugl bask med vingerne løfter den bagved-flyvende fugl.

Hver enkelt lille fugl er således med til at holde en anden fugl på vingerne i den store samlede fugleflok på vej mod syd.

Nu skal sommerens fugleunger helst være på vingerne, men det er ikke altid tilfældet.

En stor fugleunge fra i år hoppede rundt uden for mit vindue og baskede hjælpeløst med den ene vinge.

Der var tydeligvis noget galt med den anden.

Den kunne ikke lette.

Naboens tykke kat fulgte med stor interesse og et sultent blik fuglens mislykkede forsøg på at komme på vingerne.

Det er ikke svært at forudsige fremtiden for den lille fugl!

Med efterårets komme følger også Folketingets åbning.

Medierne retter vanen tro fokus mod Folketingets forskellige partier og hvordan henholdsvis højre- og venstrefløj vil forholde sig til de problemer, vi som samfund står over for.

Og der er som altid nok at tage fat på.

Sommeren har budt på flere skybrud og oversvømmelser end tidligere.

Isen på polerne smelter hurtigere end beregnet.

Skovbrandene i Australien, Nordamerika og Sydeuropa er større end tidligere.

Så klimaforandringerne kalder på vores opmærksomhed.

Vi fyldes med skrækindjagende billeder, der prenter sig ind på nethinden og vækker bekymring og angst.

Har menneskeheden for altid ødelagt jorden
– vores fælles hjem i fremtiden?

Pandemien har endnu ikke sluppet sig tag i verden, hvor kun en tredjedel af klodens samlede befolkning er færdigvaccinerede.

Hvordan undgår vi nye virusmutationer,
nye smittebølger og nye nedlukninger i den kommende vinter?

Og hvordan skal det hele finansieres?

Hvem skal betale, og hvem må det ikke gå ud over?

Der er nok af udfordringer at tage fat på for landets politikere – hvad enten man tilhører den ene eller den anden fløj.

Begrebet højre- og venstrefløjen stammer fra den franske revolution i 1789, hvor tilhængere af kongen sad til højre for præsidenten i nationalforsamlingen, mens tilhængere af republikken sad til venstre.

Derved opstod begreberne højre og venstre fløj, eller ”the right wing and left wing”, som det hedder på engelsk.

Et engelsk ordsprog lyder:

“The right and the left wing belong to the same bird!”

Og på dansk:

”Den højre og den venstre vinge tilhører den samme fugl.”

Underforstået at den fugl, der ikke kan bruge både den højre og den venstre vinge, kan ikke flyve

– og så er det jo ikke svært at forudsige dens fremtid!

Også vi mennesker har flere forskellige lemmer,
men vi kun én krop.

Har man været så uheldig at træde på et rustent søm med en infektion i foden til følge, så vil lymfekirtler i lysken hæve, hvilket kan kureres med penicillin i munden,
fordi blodet fører medicinen rundt i hele kroppen.

At kroppens mange forskellige legemsdele er forbundne i ét legeme, er en almenmenneskelig erfaring.

Og det er netop den erfaring, som apostlen Paulus appellerer til i brevet til korintherne.

Kroppen som et billede på samfundet var en velkendt politisk metafor i antikken, og det er den metafor, Paulus bruger.

Han skrev til korintherne, en af de første kristne menigheder, fordi der dengang som i dag var uoverensstemmelser og konflikter imellem mennesker med forskellige holdninger.

Så der var behov for både formaning og åndelig opmuntring:

”Ligesom legemet er en enhed, selv om det har mange lemmer”, skriver Paulus, ”sådan er det også med Kristus”.

Og så sammenligner han samfundet med kroppens forskellige legemsdele – foden, hånden, øjet eller øret.

”Gud har nu engang givet hver enkelt del dens plads på legemet, som han ville det.

”Hvis det hele kun var én legemsdel, hvad blev der så af hele legemet?” spørger han retorisk, underforstået at alle de mange forskellige dele er betydningsfulde for helheden.

Hver især er vi skabt forskelligt, men alle er vi forbundne på den samme krop og afhængige af hinanden.

Og Gud har nu engang givet hver enkelt af os den plads, som Gud selv ønsker. Og hver enkelt af os udgør en lille del, der bidrager til den store helhed.

Alle har en nådegave og en opgave.

Nogle har fokus på at bevare, andre på at forny, nogle på detaljen og andre på helheden.

Forskelligheden er ikke et problem, tværtimod er det styrken, for et stærkt fællesskab forudsætter netop forskellighed.

Paulus peger på, at hvad enten du er jøde eller græker, slave eller fri, er vi forbundet af den samme ånd.

Det vil sige, at vi alle, uafhængigt af race, religion og status, er forbundet med hinanden af den samme ånd i ét legeme.

Det er måske en af samtidens største misforståelser eller fejlvurderinger; at vi betragter mennesket som et selvstændigt og afgrænset individ, for derved kommer vi nemt til at overse vores forbundethed med og afhængighed af hinanden.

Men vi kan ikke løse nutidens problemer ved at tænke på samme måde, som vi tænkte, da vi skabte dem.

Der er behov for en opdatering af softwaren i vores kollektive bevidsthed, så vi tænker mindre individ og mere fællesskab.

Og her har kristendommen noget meget vigtigt at sige os: Mennesker er ikke adskilte individer, der lever isolerede fra hinanden. Guds ånd gennemstrømmer menneskeheden på samme måde, som blodet gennemstrømmer og ilter kroppen.

Det er det samme åndedræt, det samme hjerte og den samme guddommelige puls, der ilter hele skaberværket.

Pandemien, der fortsat raser rundt om i verden,
– selvom vi i Danmark har smidt mundbind og coronapas –
er anskuelsesundervisning i vores afhængighed af hinanden.
Virus kender ikke til landegrænser eller indrejseforbud.

Det er ikke nok kun at vaccinere en enkelt del af helheden, for selvom foden for eksempel siger, ”jeg er ikke hånd, altså hører jeg ikke til legemet,” så er den jo alligevel en del af hele legemet – for nu at blive i Paulus’ metafor.

Det er den samme tanke, som FN-generalsekretær, António Guterres, gav udtryk for, da han om vaccinationer af jordens befolkning sagde: ”at ingen er sikre, før alle er sikre!”

Vi mennesker er afhængige af og forbundet med hinanden som legemsdele på den samme krop.

Alt imens vi ikke kunne krydse landegrænser på grund af pandemien, blev de første rumturister sendt ud i rummet.

I den forbindelse satte Deadline på DR2 fokus på,

hvad det gør ved mennesker at rejse ud i rummet.

En professor fra DTU Space fortalte, at det er et kendt fænomen, at astronauter er forandrede, når de kommer retur. For det gør noget ved dem at betragte jorden ude fra rummet – man ser, hvor tæt forbundet vi er med hinanden.

De ser, at vi alle sammen lever på den samme tynde jordskorpe, og hvor utrolig unik og skrøbelig jordkloden er. Der er ingen grænser mellem landene, siger astronauterne, der er vant til at arbejde sammen på tværs af nationer, politik og sprog.

En lignende erkendelse gav den danske astronaut, Andreas Mogensen, også udtryk for, da han havde været ude i rummet.

Det havde slået ham, at der ingen grænser er på jordkloden, når man ser på den ude fra rummet – kun vand og land.

Vi bebor den samme klode og alle er vi forbundet med hinanden. Det forstod Paulus allerede for 2000 år siden, og det er en hel central tanke i kristendommen.

Vi har brug for at høre det igen og igen

– også på en dag som i dag.

Vi er forbundet med hinanden som legemsdelene på én krop og som fuglene, der flyver i V-formation.

Ingen formation uden en fugl, der flyver forrest og leder flokken, og intet legeme uden et hoved, der styrer de forskellige lemmer på kroppen.

Og her har Paulus et meget vigtigt budskab til os mennesker, der fejlagtigt kan bilde os selv og hinanden ind,

at mennesket selv er hovedet på kroppen,

men for Paulus er der ingen tvivl:

Hovedet er Kristus – og netop heri ligger håbet!

For håbet er,

at intet menneske har magt til at styre verdens gang.

Jo mere magt et menneske har, jo mere erfarer man,

hvor afmægtige vi mennesker er.

For intet menneske ser helheden.

Vi ser og forstår kun verdenen i små fragmenter den korte tid, vi hver især har fået lov til at være her på jorden.

Håbet er,
at intet menneske kan skabe livet, lyset og luften,
som vi alle lever af – det er alt sammen blevet os givet.
For intet menneske har skabt jorden, havet og universet,
der til stadighed udvikler sig eksponentielt.

Håbet er netop,
at Kristus er hovedet på den krop, som vi alle er en del af, og at Gud fortsætter
sit arbejde med at genskabe vores verden.
For Guds ånd, der ved skabelsens morgen svævende over vandene, vil nu og altid
gennemstrømme hele skaberværket,
så alle legemsdele på kroppen til stadighed iltes og fornyes.

Og håbet ligger gemt i vores forbundethed i ånden.
Guds ånd føres, som den gode medicin, rundt i hele kroppen og bidrager til at
helbrede de syge områder.
For Guds ånd fortsætter med gennemstrømme hele skaberværket for at
genoprette, genskabe og genrejse alt.
Så håbet er netop, at det er Kristus, der er hovedet, og ikke os.

Men skal vi da slet ikke andet end håbe?
Jo da!

Vi er jo netop lemmerne på legemet, hænderne og fødderne,
og vi skal baske med vores menneskelige ”vinger”,
så godt vi nu kan – både med den højre og den venstre –
i visheden om, at vi tilhører den samme krop
og er forbundet af den samme ånd,
der til stadighed gennemstrømmer hele skaberværket
på denne vidunderlige og unikke jordklode.

Og som trækfuglene i fællesskab holder hinanden oppe
i store V-formationer på himlen,
sådan bliver vi også holdt oppe af den, der er foran os,
og sådan får vi kraft og styrke til at holde den oppe,
der er bagved os.

Sommeren er forbi, og regn og rusk varsler efterårets komme sammen med Folketingets åbning her i dag.
Jeg ønsker jer alle Guds velsignelse i jeres arbejde i det nye folketingsår.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,
Fader, Søn og Helligånd, du som var, er og bliver
én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse,
nu og i al evighed.
Amen

Kirkebøn

Vi takker dig, Gud, for livet, som du har skænket os.
Og vi takker for den verden, vi lever i,
og for de mennesker, vi holder af
– og dem som holder os ud.

Tak for din kirke her på jorden, for din ånd, der gennemstrømmer os og hele skaberværket.

Tak fordi du holder sammen på alle os mennesker med forskellige interesser og perspektiver.

Lær os at se styrken i den andens anderledeshed,
og bind os sammen i et givende fællesskab.

Giv os modet til at være ydmyge,
selv om vi er bange.

Giv os troen på, at lyset altid vil sejre til sidst,
selv om vi i perioder kun kan se mørket.

Vær hos den, der lider, sørger og er bange.
Hos den der er bitter, udmattet og ensom,
og hos den, der har mistet livsmodet.
Og lad den, for hvem døden er nær, mærke
din omsorg, dit nærvær og din kærlighed.

Velsign vort land, alle der opholder sig her, Dronning Margrethe den Anden,

kronprins Frederik og kronprinsesse Mary og hele det kongelige hus.

Giv indsigt og visdom til alle med magt og myndighed, regeringen, Folketinget og domstolene, og lær alle at følge din vilje.

Nedbryd falske fjendebilleder og fordomme.

Skab vilje til fred, dialog og forsoning, overalt hvor der findes had, fanatisme og krig både i den store verden og i de små hjem.

Styrk og bevar din kirke og alle os i den.

Gør os til et åbent, levende og givende fællesskab.

Både her i Christiansborg Slotskirke i dag, i alle menigheder her i landet og ud over hele din verden.

Værn om vores familie og venner, og alle dem, som står os nær.

(Og her kan vi hver især i stilhed formulere vores egen bøn....)

Gud hør vor bøn og

giv os alle din nåde, fred og velsignelse.

Amen

1. Første Korintherbrev kapitel 12, vers 12-21

Kilde

www.lfstift.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/marianne-gaardens-praediken-ved-folketingets-aabning-2021>